

**PROTOKÓŁ ZE ZDALNEGO POSIEDZENIA
RADY DYDAKTYCZNEJ
DLA KIERUNKÓW STUDIÓW BIOETYKA, FILOZOFIA,
INTERNATIONAL STUDIES IN PHILOSOPHY
W DNIU 28 WRZEŚNIA 2021 r.**

1. Sprawdzenie listy obecności na posiedzeniu

Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Nieobecność na posiedzeniu zgłosili (wraz z usprawiedliwieniem):

- dr hab. Tadeusz Ciecierski;
- dr Natalia Juchniewicz;
- dr Natalia Karczewska;
- dr hab. Piotr Schollenberger;
- dr hab. Urszula Zbrzeźniak.

2. Przyjęcie porządku obrad

Bogdan Dziobkowski: Na posiedzeniu Rady Dydaktycznej 30 czerwca 2021 r. zapowiadałem, że kolejne posiedzenie Rady odbędzie się w połowie września. Jednak w lipcu otrzymaliśmy pismo od prorektora ds. współpracy i spraw zagranicznych, profesora Sambora Gruczy. W piśmie była mowa o tym, że osoby przebywające na urloпах wypoczynkowych czy naukowych nie powinny uczestniczyć w posiedzeniach ciał koleżeńnych. Ponieważ we wrześniu wielu członków naszej Rady przebywało na urloпах, trudno było ustalić wcześniejszy niż dzisiaj termin posiedzenia, podczas którego nie byłoby problemu z osiągnięciem kworum.

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do porządku obrad.

Uwag nie zgłoszono.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie przyjęcia porządku obrad.

Wynik głosowania:

- ZA: 15
- PRZECIW: 0
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że porządek obrad został przyjęty.

3. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Rady Dydaktycznej w dniu 30 czerwca 2021 r.

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do protokołu.

Uwag nie zgłoszono.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie zatwierdzenia protokołu z posiedzenia Rady Dydaktycznej w dniu 30 czerwca 2021 r.

Wynik głosowania:

- ZA: 15
- PRZECIW: 0
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że protokół został przyjęty.

4. Przyjęcie zestawu zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku filozofia

Bogdan Dziobkowski:

Zgodnie z przyjętymi ustaleniami, zasady dotyczące pytań zadawanych na egzaminie dyplomowym są następujące:

- 1) Na egzaminie dyplomowym zadawane są trzy pytania.
- 2) Jedno pytanie dotyczy problemów poruszanych w pracy dyplomowej.
- 3) Pozostałe dwa pytania pochodzą z listy zagadnień, przy czym:
  - a) student losuje cztery pytania w taki sposób, że każde z wylosowanych pytań jest z innego przedmiotu (realizowanego przez studenta w trakcie studiów);
  - b) z czterech pytań wylosowanych student wybiera dwa i na nie odpowiada.

Na liście zagadnień zostały uwzględnione pytania z estetyki (która jest przedmiotem do wyboru dla studentów MISH).

Zagadnienia zostały przesłane do kierowników studiów i koordynatorów przedmiotów, z prośbą o ewentualne zgłoszenie poprawek czy uwag. Kierownicy i koordynatorzy (niebędący członkami Rady Dydaktycznej) zostali też zaproszeni na dzisiejsze posiedzenie.

Zgodnie z decyzją większości członków Rady – zagadnienia nie zostały ujednolicone pod względem stylistycznym.

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do ostatecznej listy zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku filozofia.

Tomasz Bigaj: Czy lista zagadnień egzaminacyjnych będzie obowiązywała studentów, którzy teraz, w roku 2021/22, zaczynają studia i przystąpią do egzaminu dyplomowego za 3 lata – czy będzie ona obowiązywać także obecnych studentów?

Bogdan Dziobkowski: To jest otwarta sprawa, zajmiemy się nią w dalszym punkcie: Zmiana szczegółowych zasad dyplomowania. Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami – lista miała obowiązywać od 1 października 2021 r. Zmiana, o której jest mowa w porządku obrad, polega na dodaniu zapisu, na mocy którego osoby przystępujące do egzaminu dyplomowego między 1 października 2021 r. a 31 grudnia 2021 r., będą zdawały egzamin na starych zasadach.

Tomasz Bigaj: Takie rozwiązanie ma pewien minus: nie będziemy mogli zrealizować idei, o której była mowa na wcześniejszych posiedzeniach (ukierunkowywanie studentów na najważniejsze zagadnienia egzaminacyjne, omawiane na przedmiotach kursowych, od I roku studiów).

Bogdan Dziobkowski: Możemy to przedyskutować i ewentualnie przyjąć inne rozwiązanie, np. takie, które proponuje profesor Tomasz Bigaj (zagadnienia egzaminacyjne zaczęłyby obowiązywać dopiero za 3 lata). Takie rozwiązanie ma oczywiście swoje plusy. Możemy przeprowadzić dyskusję na ten temat teraz – jeśli miałyby to jakoś wpłynąć na Państwa decyzję o przyjęciu (lub nie) listy zagadnień.

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do tego punktu.

Uwag nie zgłoszono.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie przyjęcia zestawu zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku filozofia (załącznik nr 2 do protokołu).

Wynik głosowania:

- ZA: 15
- PRZECIW: 1
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że zestaw zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku filozofia został przyjęty.

5. Przyjęcie zestawu zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku International Studies in Philosophy

Bogdan Dziobkowski: Zagadnienia egzaminacyjne na kierunku International Studies in Philosophy są również podzielone na „koszyki”, ale podział został przeprowadzony inaczej niż w wypadku listy zagadnień egzaminacyjnych na filozofii. W „koszykach” znajdują się grupy przedmiotów, a nie pojedyncze przedmioty:

- 1) Analytic Philosophy + Philosophy of Language: 8 zagadnień
- 2) Ancient Philosophy + Medieval Philosophy: 5
- 3) Contemporary Continental Philosophy + Social Philosophy: 8
- 4) Epistemology A & B + Philosophy of Action: 8
- 5) Ethics A & B + Political and Legal Philosophy: 8
- 6) Logic A, B & C: 10
- 7) Ontology A & B + Logical Semiotics: 9
- 8) Modern Philosophy A & B + Recent Polish Philosophy: 8
- 9) Philosophical Problems of Science A & B + Philosophy of Mind: 8
- 10) Philosophy of Value Including Philosophical Anthropology A & B + Philosophy of Culture with Elements of Aesthetics: 8

Wynika to z tego, że przedmioty kursowe na International Studies in Philosophy mają różny wymiar godzinowy i punktowy (ECTS). Liczba pytań do poszczególnych przedmiotów była różna, a chcieliśmy uniknąć sytuacji, w której jeden „koszyk” miałby np. dwa pytania, a inny np. osiem. Dzięki propozycji „koszyków” zawierających kilka przedmiotów osiągnięto dość zrównoważony podział.

Pozostałe zasady są takie jak w wypadku egzaminu na filozofii.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie przyjęcia zestawu zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku International Studies in Philosophy (załącznik nr 3 do protokołu).

Wynik głosowania:

- ZA: 15
- PRZECIW: 0
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że zestaw zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku International Studies in Philosophy został przyjęty.

6. Zmiana szczegółowych zasad dyplomowania na kierunkach studiów bioetyka, filozofia, International Studies in Philosophy

Bogdan Dziobkowski: Zmiana, którą Państwu zaproponowałem, dotyczy osób, które uzyskały zgodę na przedłużenie studiów o 3 miesiące. Zgodnie z przedstawionym zapisem – osoby przystępujące do egzaminu dyplomowego między 1 października 2021 r. a 31 grudnia 2021 r. będą zdawały egzamin na starych zasadach.

W dzisiejszej dyskusji profesor Tomasz Bigaj zasugerował, aby listy zagadnień egzaminacyjnych zaczęły obowiązywać studentów, którzy rozpoczynają studia w tym roku akademickim (2021/22) i później. Osoby, które rozpoczęły studia wcześniej, zdawałyby egzamin dyplomowy na dotychczas obowiązujących zasadach.

Proponuję, abyśmy najpierw przedyskutowali pomysł profesora Bigaja. Jeśli ta zmiana zostanie przez Państwa zaakceptowana, to moja propozycja stanie się bezprzedmiotowa.

Agata Łukomska: Jestem zwolenniczką listy zagadnień egzaminacyjnych i uważam to rozwiązanie za wartościowe nawet wtedy, kiedy ktoś nie będzie miał możliwości przygotowywania się do egzaminu dyplomowego przez cały okres trwania studiów. Sądzę, że warto wprowadzić tę listę od 1 stycznia 2022 r.

Joanna Wysocka-Andrusiewicz (czat): *Popieram głos doktor Łukomskiej. Mam podobne przemyślenia.*

Tomasz Bigaj: Chciałbym dodać, że widzę plusy i minusy obu rozwiązań (lista zagadnień obowiązująca dopiero nowoprzyjętych studentów i lista zagadnień obowiązująca wszystkich

studentów, od najbliższego roku). Procentowo określiłbym to jako 60 do 40 (60% za pierwszym rozwiązaniem).

Katarzyna Kuś (czat): *popieram 60% profesora Bigaja!*

Adrian Kuźniar: Popieram rozwiązanie, zgodnie z którym lista zagadnień zaczęłaby obowiązywać wszystkich studentów od 1 stycznia 2022 r. Rozumiem racje przemawiające za rozwiązaniem alternatywnym. Chciałbym jednak zauważyć, że zagadnienia, które pojawiają się na liście, i tak odzwierciedlają faktycznie realizowany program studiów. Im szybciej wprowadzimy listy zagadnień egzaminacyjnych, tym lepiej – zależy nam przecież, aby egzaminy dyplomowe miały wyższy poziom.

Bogdan Dziobkowski: Odniosę się do końcówki wypowiedzi profesora Adriana Kuźniara – do poziomu naszych egzaminów dyplomowych, który miałby zostać podwyższony po wprowadzeniu listy zagadnień egzaminacyjnych. Moim zdaniem zmiana, o której rozmawiamy, spowoduje, że egzaminy dyplomowe będą bardziej „wyrównane” i bardziej sprawiedliwe. Czy będą miały „wyższy poziom”? Egzaminy, w których ja uczestniczyłem, często były na bardzo wysokim poziomie, mimo tego że pytania były zadawane przez komisję, a nie wybierane z listy. Uważam, że wprowadzenie listy zagadnień egzaminacyjnych spowoduje, że egzaminy będą zbliżone pod względem poziomu trudności, a nie że poziom trudności się zwiększy.

Joanna Różyńska: Myślę, że nie musimy wybierać między ekstremami: pytania na egzaminie zaczną obowiązywać albo dopiero za trzy lata, albo już od najbliższego roku akademickiego, który rozpoczyna się za kilka dni. Można by przyjąć roczne *vacatio legis* i ustalić, że lista zagadnień egzaminacyjnych zaczęłaby obowiązywać od 1 października 2022 r. Studenci ostatniego roku studiów nie byłiby zaskoczeni nowymi zasadami, które zaczną ich obowiązywać w krótkim czasie, z dnia na dzień.

Bogdan Dziobkowski: Nowe zasady nie zaczną obowiązywać z dnia na dzień. Mechanizm, który zaproponowałem, spowoduje, że studenci, którzy przystąpią do egzaminu dyplomowego między październikiem a grudniem, zrobią to na starych zasadach. Lista zagadnień zaczęłaby obowiązywać – formalnie – dopiero po 1 stycznia 2022 r., a praktycznie dużo później: zdecydowana większość studentów obecnego III roku przystąpi do egzaminu dyplomowego najwcześniej w czerwcu 2022 r.

Możemy jednak, oczywiście, poddać pod głosowanie wariant, o którym mówiła doktor Joanna Różyńska.

Katarzyna Kuś: Rozumiem, że gdybyśmy przyjęli wariant z obowiązywaniem listy od 1 października 2022 r., to nowe zasady dyplomowania dotyczyłyby wszystkich studentów, także tych przedłużających studia czy wznawiających je.

Bogdan Dziobkowski: Tak. Plusem tego rozwiązania jest właśnie prostota.

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do tego punktu.

Uwag nie zgłoszono.

Bogdan Dziobkowski: Najpierw zagłosujemy w sprawie rozwiązania, zgodnie z którym zestawy zagadnień obowiązywałyby na egzaminach dyplomowych od 1 października 2022 r. (propozycja doktor Joanny Różyńskiej). Jeśli ten wariant nie zyska akceptacji większości, zagłosujemy w sprawie pomysłu obowiązywania zagadnień od 1 października 2024 r. (dla studentów, którzy rozpoczynają studia w bieżącym roku akademickim) (propozycja profesora Tomasza Bigaję). Jeśli i to rozwiązanie nie zostanie przegłosowane, zagłosujemy w sprawie wprowadzenia listy zagadnień od 1 stycznia 2022 r.

Aby nie mnożyć głosowań, proponuję, aby już w tym pierwszym głosowaniu uwzględnić pewną techniczną zmianę w zasadach dyplomowania (par. 11, ust. 7, pkt 2). Teraz ten punkt ma brzmienie: „Jedno z pytań zadanych w trakcie egzaminu dyplomowego jest formułowane przez komisję przeprowadzającą egzamin i dotyczy problematyki poruszanej w pracy dyplomowej, a pozostałe dwa pytania są losowane z listy zagadnień”.

Proponuję dodać na końcu zdanie: „Rada Dydaktyczna ustala zasady losowania”.

Adrian Kuźniar: Może warto byłoby wpisać do uchwały w sprawie szczegółowych zasad dyplomowania – mechanizm zasad losowania pytań na egzaminie.

Bogdan Dziobkowski: Zasady dyplomowania są dokumentem ogólnym, dotyczą wszystkich kierunków w naszej jednostce: zarówno studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Być może za jakiś czas Rada Dydaktyczna przyjmie listę zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na studiach drugiego stopnia. Mechanizm losowania pytań byłby tam inny niż na studiach pierwszego stopnia – ponieważ sama lista zagadnień musiałaby być zupełnie inna (na studiach II stopnia na filozofii studenci samodzielnie wybierają wszystkie zajęcia, które realizują). Wpisanie do uchwały zasad losowania pytań wprowadziłoby niepotrzebne komplikacje np. właśnie w wypadku zagadnień egzaminacyjnych na studiach drugiego stopnia.

Adrian Kuźniar: Zgadzam się z tym argumentem. Uważam jednak, że powinniśmy przyjąć w głosowaniu nie tylko listę pytań egzaminacyjnych, lecz także zasady losowania tych pytań.

Bogdan Dziobkowski: Zasady losowania pytań były przedstawiane przed głosowaniami w sprawie listy zagadnień egzaminacyjnych – i zostały przegłosowane, na poprzednim posiedzeniu Rady Dydaktycznej. Będą one także ujęte w dokumencie zawierającym listę zagadnień egzaminacyjnych (który zostanie udostępniony studentom): na górze dokumentu będą opisane zasady losowania pytań, a niżej zostanie zamieszczona lista pytań (w podziale na „koszyki”).

Przeprowadzono głosowanie w sprawie zmiany szczegółowych zasad dyplomowania na kierunkach studiów bioetyka, filozofia, International Studies in Philosophy.

Zmiana polegała na tym, że:

- 1) lista zagadnień egzaminacyjnych będzie obowiązywała wszystkich studentów od 1 października 2022 r.
- 2) w par. 11, ust. 7, pkt 2 dodaje się na końcu zdanie: „Rada Dydaktyczna ustala zasady losowania” [pytań].

Wynik głosowania:

- ZA: 13
- PRZECIW: 2
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że zmiana została przyjęta.

7. Zatwierdzenie tematów prac dyplomowych

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że zgłoszono do zatwierdzenia cztery tematy prac dyplomowych, które zostały przesłane do członków Rady, i zapytał o uwagi do przesłanego wykazu.

Uwag nie zgłoszono.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie zatwierdzenie tematów prac dyplomowych.

Wynik głosowania:

- ZA: 15
- PRZECIW: 0
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że zgłoszone tematy prac dyplomowych zostały zatwierdzone.

Wykaz zatwierdzonych tematów prac dyplomowych stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

8. Sprawy różne i wolne wnioski

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do tego punktu.

Uwag nie zgłoszono.

Bogdan Dziobkowski:

Po pierwsze, na Państwa kontach w USOS-webie są już dostępne wyniki ankiet studenckich do zajęć z roku akademickiego 2020/21.

Po drugie, otrzymali Państwo informację, jak będzie wyglądała organizacja roku akademickiego 2021/22 na Wydziale Filozofii. Od 1 października 2021 r. wszystkie zajęcia, egzaminy i zaliczenia na studiach stacjonarnych są prowadzone w formie stacjonarnej. Zajęcia na studiach podyplomowych są prowadzone w formie zdalnej. Zajęcia na studiach niestacjonarnych (zaocznych) odbywają się w formie hybrydowej: zajęcia na trzech zjazdach odbędą się w sali, pozostałe zajęcia będą prowadzone zdalnie.

Po trzecie, na poprzednim posiedzeniu rozmawialiśmy o częstotliwości naszych posiedzeń w roku akademickim 2021/22. W mijającym roku akademickim spotykaliśmy się dość często.

Myślę, że w kolejnym roku może być trochę mniej posiedzeń. O ile nie pojawią się przeciwwskazania zewnętrzne (harmonogram prac Rady Dydaktycznej jest uzależniony m.in. od harmonogramu posiedzeń Senatu UW) – postaram się kumulować zagadnienia do omówienia na posiedzeniach Rady i organizować posiedzenia wtedy, gdy będzie taka potrzeba. Najbliższe posiedzenie naszej Rady Dydaktycznej planuję zorganizować na przełomie listopada i grudnia.

Po czwarte, chciałbym wrócić do – zasygnalizowanego na ostatnim posiedzeniu Rady Wydziału – tematu maseczek noszonych na zajęciach. Zgodnie z najnowszymi regulacjami – studenci na zajęciach powinni nosić maseczki (zakrywające usta i nos), przy czym prowadzący mogą zwolnić studentów z tego obowiązku (gdy uznają, że jest to niezbędne dla realizacji efektów uczenia się na danych zajęciach). W częściach wspólnych (korytarz, klatka schodowa itd.) wszyscy powinni nosić maseczki.

Joanna Wysocka-Andrusiewicz: Co zrobić, gdy student lub studentka odmówi założenia maseczki na zajęciach? Czy mamy jakieś mechanizmy, które pozwolą uchronić innych uczestników zajęć (szczególnie w sytuacji, gdy zajęcia są prowadzone przez doktorantów)?

Bogdan Dziobkowski: Myślę, że najlepszym mechanizmem jest autorytet prowadzącego zajęcia. Mnie osobiście nigdy się nie zdarzyło, żeby uczestnik zajęć nie spełnił jakiejś prośby.

Michał Kozłowski: Być może na filozofii nie będzie w ogóle osób, które z powodu swoich przekonań będą odmawiały zakładania maseczek. Jeśli jednak takie osoby się pojawiają, to zgadzam się, że prowadzący-doktoranci mogą mieć pewien problem z wyegzekwowaniem tej zasady.

Joanna Wysocka-Andrusiewicz: Myślę szczególnie o osobach, które nie mają doświadczenia dydaktycznego i prowadzą zajęcia np. po raz pierwszy. W takich przypadkach student odmawiający założenia maseczki może stanowić problem dla prowadzących.

Agnieszka Nogal: Przytoczę odpowiedź, której udzielił – na podobne pytanie – rektor na posiedzeniu Senatu: prowadzący odpowiada za bezpieczeństwo podczas zajęć; a więc skoro student odmawia założenia maseczki na zajęciach, to jest to podstawa, by wykluczyć go z zajęć. Ta odpowiedź była zdecydowana i stanowcza, została wyrażona publicznie; myślę, że możemy się na nią powoływać w ewentualnych dyskusjach ze studentami.

Michał Kozłowski: A jeśli ktoś będzie wskazywał na względy medyczne, które uprawniają go do nienoszenia maseczki?

Bogdan Dziobkowski: Takiego studenta można skierować do Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, z prośbą o przedstawienie w BON dokumentacji medycznej i uzyskanie z BON rekomendacji w sprawie nienoszenia maseczki.

Bogdan Dziobkowski: Jeśli nie ma już żadnych uwag, to bardzo dziękuję za dyskusję i zamykam posiedzenie.

Załączniki:

1 – Lista obecności na posiedzeniu Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów bioetyka, filozofia, International Studies in Philosophy w dniu 28 września 2021 r.

2 – Lista zagadnień obowiązujących na egzaminach dyplomowych na kierunku studiów filozofia (studia I stopnia)

3 – International Studies in Philosophy: Questions for Diploma Exams

4 – Lista tematów prac dyplomowych zatwierdzonych na posiedzeniu Rady Dydaktycznej w dniu 28 września 2021 r.